

DOI:

**КРЕАТИВНІСТЬ ПЕДАГОГА ЯК ЧИННИК ПІДВИЩЕННЯ
ЕФЕКТИВНОСТІ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ**

*Семичова Н. О., викладач мистецьких дисциплін
I кваліфікаційної категорії*

Комунальний заклад вищої освіти
«Дніпровська академія неперервної освіти»
Дніпропетровської обласної ради»

Анотація. У статті проаналізовано особливості креативності педагога та його вплив на ефективність навчального процесу. Обґрунтовано, що креативність є ключовим фактором формування у здобувачів освіти критичного мислення, життєвих компетентностей та здатності до нестандартного вирішення завдань. Показано, що педагог, який застосовує інноваційні та творчі підходи, сприяє розвитку потенційних можливостей учнів, підвищує їх мотивацію та забезпечує ефективну взаємодію з оточенням у складних соціально-педагогічних умовах.

Ключові слова: педагог, креативність, ефективність навчання, інноваційний потенціал, освітній процес.

Abstract. The article analyzes the characteristics of a teacher's creativity and its impact on the effectiveness of the learning process. It is substantiated that creativity is a key factor in developing students' critical thinking, life competencies, and ability to solve problems in unconventional ways. It is shown that a teacher who employs innovative and creative approaches fosters the development of students' potential, increases their motivation, and ensures effective interaction with their environment in complex socio-pedagogical conditions.

Keywords: teacher, creativity, learning effectiveness, innovative potential, educational process.

Постановка проблеми: сучасна освіта потребує від педагога не лише фахових знань, але й високого рівня креативності, яка дозволяє впроваджувати інноваційні підходи до навчання, адаптуватися до різноманітних освітніх ситуацій та забезпечувати більш ефективне формування компетентностей учнів. Без розвитку креативності освітній процес ризикує стати формальним і менш результативним.

Зв'язок проблеми з важливими завданнями: Розвиток креативності педагога безпосередньо впливає на підвищення якості освіти, стимулювання мотивації учнів та реалізацію інноваційних методик навчання.

Аналіз останніх наукових публікацій: проблема креативності педагога та її впливу на ефективність освітнього процесу активно досліджується в українській науковій літературі. Багато вітчизняних авторів досліджують цю тему, серед них варто виділити дослідження О. Галіцана [1], Г. Клімашевської [2], Т. Койчева [3], О. Малихіна та І. Ліпчевської [4], О. Ноздрової та Б. Шевченка [5], І. Прилепа [6]. Проте, попри значну увагу до теми, питання комплексного впливу креативності на ефективність навчального процесу потребує подальших досліджень і практичного обґрунтування методик розвитку цього потенціалу в сучасних умовах освіти.

Виклад основного матеріалу: Сьогодні креативність значною мірою виступає як важливий інструмент, що допомагає педагогу адаптуватися до соціальних змін. Швидкі трансформації нашої країни, особливо в умовах війни, суттєво вплинули на духовне та професійне життя людей. У сучасному світі важко уявити компетентного педагога професійного навчання, який би не володів умінням проявляти креативність та впроваджувати інновації.

Згідно з дослідженнями І. Прилепи, педагог – це спеціаліст, який сприяє формуванню у здобувачів освіти ключових життєвих навичок і компетентностей. На думку автора, педагог повинен не лише глибоко розуміти свою професію, а й володіти сучасними методиками викладання, враховувати особливості професійної підготовки та індивідуальні потреби кожного учня, забезпечуючи максимально результативне навчання [6, с. 258].

Г. Клімашевська визначає креативного педагога як особу, яка характеризується високим рівнем педагогічної творчості, достатнім рівнем знань навчальних дисциплін, а також психолого-педагогічними знаннями, уміннями та навичками, які за сприятливих умов забезпечують ефективну педагогічну діяльність із розвитку потенційних творчих можливостей своїх вихованців [2, с.93].

На думку автора, креативність у роботі педагога є вирішальним фактором не лише для ефективного навчання, а й для формування у учнів здатності мислити нестандартно та генерувати оригінальні рішення. У своєму дослідженні Т. Койчева підтверджує, що креативність відображає прагнення

до творчого самовираження та отримання задоволення від самого процесу творіння. Позитивні емоції, які виникають під час створення унікального продукту, стимулюють подальшу творчу активність [3, с.219]. У педагогічній практиці ці процеси особливо важливі, адже робота з дітьми завжди пов'язана з творчим підходом і розвитком їхніх здібностей.

О. Галіцан погоджується з позицією Т. Койчевої, підкреслюючи, що педагогічна креативність полягає у вмінні нестандартно підходити до вирішення професійних завдань, обирати найефективніші методи та продуктивно взаємодіяти з оточенням, особливо у складних або нестандартних ситуаціях [1, с.73].

Креативний педагог використовує нетрадиційні підходи в організації навчального процесу, творчо долає професійні труднощі, налагоджує взаємодію з учнями, колегами та батьками, а головне – стимулює розвиток творчого мислення дітей, роблячи його невід'ємною частиною їхнього щоденного життя.

Дослідження О. Ноздрової та Б. Шевченка показують, що креативність педагога безпосередньо підвищує ефективність освітнього процесу. Інтегровані уроки та міжпредметні підходи дозволяють учням бачити зв'язки між різними сферами знань, розвивати критичне та аналітичне мислення, а також формувати цілісний світогляд. Використання творчих завдань, таких як створення буктрейлерів, онлайн-дошок чи постів у соціальних мережах, сприяє кращому засвоєнню матеріалу та активному залученню учнів у навчальний процес [5, с.122]. Таким чином, креативні педагоги не лише мотивують дітей до навчання, а й створюють умови для розвитку їхніх творчих і когнітивних компетентностей.

Прилепа І. зазначає, що креативність вимагає різних процесів мислення, таких як асоціативне, критичне, проблемне та інші, що дозволяє людям знаходити нестандартні шляхи розв'язання проблем і виконання завдань [6, с. 257]. О. Галіцан виділяє чотири основні прояви креативності (мал. 1.1.).

Таким чином, креативність визначається не рівнем загального інтелекту, а гнучкістю мислення, здатністю до оригінальних рішень та швидкою адаптацією до нових обставин.

Сучасне навчальне середовище вимагає від педагога вміння уважно слухати кожного учня та враховувати всі висловлені думки, не ігноруючи жодної. Важливо поставити себе на місце учасника дискусії, щоб зрозуміти

НАУКОВИЙ АЛЬМАНАХ МИСТЕЦТВА ТА ОСВІТИ
Міжнародна науково-практична онлайн-конференція
«Мистецька освіта: виклики та перспективи»

логіку його роздумів і знайти ефективне рішення в умовах постійних змін. Клімашевська Г. підкреслює, що головне завдання креативного навчання полягає не в тому, щоб просто «передати знання» або «показати приклад», а в організації спільного процесу пошуку рішень для виникаючих перед учнями завдань [2, с. 95].

Малюнок 1.1. Основні прояви креативності

Джерело: складено автором на основі [1, с.72]

Малихін О. В. та Ліпчевська І. Л. відзначають, що вчителі, які поєднують креативність із високим рівнем емоційного інтелекту, здатні налагоджувати довірливі стосунки з учнями. Це сприяє підвищенню їхньої мотивації та активності в навчанні, покращує академічні результати і продуктивність, а також стимулює розвиток емоційної сфери, включно з емоційним інтелектом [4, с. 45]. Такий підхід дозволяє педагогам ефективно взаємодіяти з учнями, створюючи позитивну, невимушену атмосферу в освітньому процесі.

Висновки з дослідження: отже, сучасний педагог неможливий без креативності, яка дозволяє ефективно адаптуватися до соціальних змін, застосовувати інноваційні методи та розвивати творчі здібності учнів. Креативність у професійній діяльності сприяє формуванню критичного мислення, нестандартного підходу до завдань і створенню позитивного навчального середовища.

НАУКОВИЙ АЛЬМАНАХ МИСТЕЦТВА ТА ОСВІТИ
Міжнародна науково-практична онлайн-конференція
«Мистецька освіта: виклики та перспективи»

Перспектива подальших розробок: полягає у вивченні ефективних методик розвитку креативності педагогів для підвищення якості навчального процесу та формування у учнів критичного і творчого мислення.

Список використаних джерел:

1. Галіцан О. А. Педагогічна креативність у сучасному освітньому дискурсі. Розвиток креативності як ресурсу інноваційного потенціалу особистості: психолого-педагогічні аспекти, 2025. С. 72-74.
2. Клімашевська Г. Креативність майбутніх учителів початкових класів – запорука успіху учнів у системі навчання НУШ. Ціннісні орієнтири в сучасній освіті: теоретичний аналіз та практичний досвід, 2022. С. 93-97.
3. Койчева Т. І. Креативність учителя як запорука його професійного становлення в умовах інноваційного освітнього середовища. Розвиток креативності як ресурсу інноваційного потенціалу особистості: психолого-педагогічні аспекти, 2025. С. 218-221.
4. Малихін О. В. Ліпчевська І. Л. Емоційний інтелект учителя як чинник результативності освітнього процесу в умовах воєнного стану. *Освіта. Інноватика. Практика* 6.13, 2025. С. 42-49.
5. Ноздрова О. П. Шевченко Б. Ю. Креативність як драйвер особистісної і професійної успішності майбутнього педагога. *Модернізація освітнього процесу в сучасних закладах освіти*, 2025. С.122-127.
6. Прилепа І. М. Креативність в структурі кросдисциплінарної компетентності майбутніх педагогів професійного навчання. *Актуальні проблеми та перспективи технологічної і професійної освіти*, 2023. С. 257-259.

DOI:

**МОТИВАЦІЙНІ СТРАТЕГІЇ У ВИКЛАДАННІ ГРИ НА
ЕЛЕКТРОГІТАРІ: ПЕДАГОГІЧНИЙ ПІДХІД**

Семка І.О., здобувачка ступеня вищої освіти «бакалавр»
Науковий керівник: Ясюк Т.Л. викладач-методист

Комунальний заклад вищої освіти Київської обласної ради
«Академія мистецтв імені Пала Чубинського»

Анотація. Сучасна музична освіта вимагає від педагога не лише професійних знань, а й умінь створити атмосферу, у якій учень справді хоче навчатися. Електрогітара – інструмент яскравий, динамічний і технічно складний. Вона приваблює молодь своїм